Timişoara, 1895. Anul II. Nr. 213. Marţi în 26 Septembre (8 Octombre.)

DREPTATEA

Apare în fie-care ḑi de lucru la amiaḑi.

Preţul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci.) — Numeri singuratici 5 cr. — Tacsa de inserţiuni: 1 cm.□1 cr., plus 30 cr. timbru.
Toate abonamentele şi tacsele se plătesc în Timişoara.

Redactor responsabil: Adrian P. Deseanu.

Redacţiunea şi Administraţiunea: Timişoara, cetate trada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse,) Nr. 41
Telefon (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4.

Cuvêntul unui preot.

Articolul acesta ni-l trimite un preot de la ţeară şi-i facem loc cu plăcere, căci rar ni-se dă se audim de la preoţimea noastră atari cuvinte.

Am cetit atât instrucţiunea consistoriului metropolitan cât şi pastoralele Prea Sânţiţilor episcopi în privinţa introducerei legilor bisericeşti. Toate sunt pline de sfaturi şi învĕţături provenite de la inimă şi menite a străbate şi la inimile cele mai împetrite întărindu-le în simţul religios. Şi oh! ce bine prind asemenea sfaturi, asemenea învĕţături chiar acum, când trăim între impregiurări aşa grele. — Trăim între împregiurări grele, când stăpânirea lumească în loc de a dá mână de ajutoriu bisericei întru susţinerea religiosităţii şi moralităţii, lasă teren prea liber poporului, care — ne-ajuns încă la perfecţiune — uşor poate rĕtăci şi a se ruiná moralminte, când apoi cu toată mulţimea legilor şi ordinaţiunilor nu va fi în stare a restabilí morala publică.

Aşa d. e. întru stêrpirea concubinatelor, de şi organele noastre bisericeşti în repeţite rênduri au făcut representaţiuni la guvern, cerêndu-i ajutoriu, dar' afară de unele ordinaţiuni în parte mare rĕmase neesecutate, nu s'a făcut nimic. Ba, ce e mai mult, chiar nici în noua lege nu este prĕvĕdută nici o dispoziţiune în privinţa aceasta, adecă ce pedeapsă 'l ajunge pre acela care nu se căsătoreşte nici civil nici biseriçeşte? Oare nu este acesta un teren prea liber pentru popor? Noi ne lăudăm în gura mare, că ne depărtăm cu paşi repeḑi de barbarism, pre când din contră ne apropiem de el. In timpurile vechi oamenii adorau individualismul, căci îşi ḑiceau: dacă individul e fericit atunci şi statul e fericit. Opiniunea modernă însĕ e: întâiu statul, apoi individul. Cea dintâiu şi mai mare porunca din legea dumneḑeească e: Iubeşte pe deaproapele tĕu ca pe tine însuţi, ear' sfta scriptură ḑice: Eşti tu ameninţat de cutare inimic, şi eşti silit a merge în contra lui in resbel, beliducele sĕ anunţe mai întâiu poporului următoarele: Cine e fricos, sau are sĕ îngrijească de soţiă şi copii, de casă sau de economiă acela sĕ rĕmână a casă. Individualismul este deci principiul, pe basa căruia poate sĕ prospereze atât individul cât şi statul. Astăḑi însĕ nu valorează nimic, ba e chiar ignorat. Căsătoria civilă nu e altceva, de cât o îngrijire superfluă a statului. Statul însĕ are un bun stomach şi nu e mirare când vom deveni o a doua Sparta. În Sparta au fost ucişi pruncii neputincioşi, pentru că nu puteau fi de folos statului.

Dacă statul a credut, că prin nouele legi slăbeşte legătura sftă dintrĕ creştini şi biserică, se înşeală. Eu nu cred, că un creştin adevĕrat se va lăsá influinţat prin momele şi promisiuni goale. Ear' cei decăḑuţi şi aşa sunt numai nişte lăstari stricaţi şi vermĕnoşi din sănĕtosul trunchiu al creştinatăţii, după aceia nu poate fi pagubă. Dar' sĕ nu uite statul, că ori-ce medalie are şi parte intoarsă. Cu cât mai mult pond pune pe liberalism şi nu respectează biserica, cu atâta va trebuí se zidiască mai multe temniţe.

Pe noi însĕ, pe cari Dḑeu ne-a rînduit sĕ fim păstori turmei cuvêntatoare, lovitura aceasta provenită asupra bisericei din partea statului sĕ ne deştepte din amorţeala în care mulţi din noi am zăcut, şi cu îndoit zel cu îndoită rîvnă ascultând glasul mai marelui păstorilor sĕ ne punem pre lucru prin cuvêntări adese, prin vorbiri şi sfaturi, prin purtare esemplară religioasă sĕ influinţăm asupra poporului, sĕ'l întărim în credinţă şi religiositate, căci însuşi Chr. ne îndeamnă spre aceasta prin cuvintele, „aşa se lumineze lumina voastra înaintea oamenilor, că vĕḑĕnd faptele voastre cele bune sĕ preamărească pre tatăl nostru, carele este în ceriuri.“

Fost'au timpuri ce acelea, şi încă nu aşa îndepărtate, când moralitatea şi religiositatea se aflau în stare decăḑută nu numai la poporul de rênd dar' chiar şi la preoţime, aşa de es. în 31 Martie 1813 se aduce la cunoştinţă prin consistoriul din Vêrşeţ proţimei că: Preoţii Petru Joanovici din Fizeşiu şi Nicolae Magdescu din Herendeşti însoţindu-se cu lotrii de cai au fost osânditi la 2 ani închisoare şi astfeliu lăpĕdaţi din cinul preoţesc. Preotul Ioan Marta din Jurjova însoţindu-se cu lotrii a furat lada cu banii statului din Caransebes. Pentru aceasta a fost osândit la moarte, ear' în biserica Lugoşului a fost lipsit de darul preoţiei (17 Decembre 1804) s. a. multe casuri s'au întêmplat. În privinţa religiosităţii şi neobservărei datinelor bisericeşti încă s'au făcut vinovati mulţi preoţi, dar' au fost aspru pedepsiţi. Aşa d. e:

Preotul Mihail Popoviciu din Bozovici pentru-că a trimis diaconul sĕu cu un mirean spre a tăiá prinoasele la praznice în casele creştinilor, a fost aspru pedepsit. (3 Februariu 1799).

Preotul din Surduc Pavel Popovici pentru că a ademenit pe colegul sĕu preotul Zaharievici, ca sĕ cunune pre nora sa a casă seara fără strigări şi ţidulă. Cel dintâiu a fost judecat la 15 ḑile arest consistorial, ear' cel din urmă o lună arest şi 9 luni perderea venitelor. Majeststea Sa a asprit aceasta judecată şi anune: cel dîntâiu la o lună arest şi s'a lipsit de slujbă, ear' cel din urma lipsit cu totului de preoţie. (a. 1801).

Tot pentru o asemenea faptă şi preotul din Rusca a fost lipsit de preoţie (13. Maiu 1803). Preoţii Lugoşului Pavel Petrascu şi Damaschin Lăpĕdatoviciu pentru nesubordinare şi renitenţă cel dintâiu a fost mutat la Rugi, ear' celalalt cu o lună arest au fost pedepsiţi ş. a. multe casuri.

În privinţa religiosităţii s'au emanat mai multe circulare din partea episcopilor spre a se sevêrşi regulat în toată ḑiua utrenia, ceasurile şi vecernia, ear' în Dumineci şi sĕrbători liturgia. Sĕ se ţină catechisaţiune cu copiii în şcoală, ear' cu cei adulţi în biserică. Tot aşa vedem cu satisfacţiune că şi stăpânirea lumească, ba chiar şi de la treptele tronului împ. s'au emanat îndrumări în aceasta privinţă, aşa d. e.

1. Episcopul Sacabent ordinează aspru că nici un preot sĕ nu cunune până când mirele şi mireasa nu va şti rugăciunile, ba şi pe cei de curênd căsătoriţi sĕ 'i înveţe rugăciunile (11 Martie 1796.)

2. Se ordinează propunerea Catechisaţiunei în şcoală, tâlcuirea rugăciunilor în biserică în loc de priceasnă. (23 Ianuariu 1801.)

3. Prin decretul împĕrătesc ddto 22 Iuliu 1802 Nrul 13493 se ordinează, că copiii eşiţi din şcoală sĕ fie siliţi prin autorităţile politice în toată Dumineca şi serbătoarea a vení d. a. la Catechisaţiune. (6 Martiu 1803.)

4. Ordinează, că pe basa ordinului consiliului ung. ddto 2 Iuniu 1816 Nrul 19.040 preoţii sunt datori sub aspră rĕspundere a face regulat liturgia în toate Duminicile şi serbătorile (29 Iuniu 1816) ear' prin ordinul consiliului ung. ddto 25 Maiu 1819 Nrul 13.318 se ordinează, că preoţii în toate ḑilele sĕ facă slujbă la biserică, adeca utrenia, ceasurile şi vecernia, la care se meargă şi copiii de şcoală.

5. Prin cerc. ddto 23 Martie 1826 se ordinează, că Majestatea Sa a binevoit a poruncí, ca preotimea sub grea rĕspundere sĕ propună catechisaţiunea în şcoală, ear' în 27 Ianuarie 1828 tot Majestatea Sa porunceşte, ca preotimea sĕ propună catechisaţiunea şi adulţilor (22 Martie 1828).

6. Comitatul Caraşiu prin consistoriul din Vêrşeţ îndrumă preotimea a sfătuí poporul sĕ vină la biserică ear' pe cei cari nu vin sĕ 'i arete autorităţilor politice spre a fi pedepsiţi (28 Aprilie 1828)

Pentru împlinirea conştienţioasă a datorinţelor şi anume pentru zelul desvoltat întru propunerea catechisaţiunei, protopopul Mehadiei Stoica, apoi preoţii Popovici din Bersasca, Stoicovici din Posejena cu laudă şi mulţămită din partea comandei militare au fost distinşi, ear' preotul Dobromirescu din Dubova cu 60 fl. v. a. a fost remunerat (21 Iuniu 1815). Ear' din contră, pentru neobservarea acestor rênduelí au fost pedepsiţi o mulţime de preoţi cu aspre pedepse. Aşa d. e. preotul din German, Popovici, pentru că în ḑi de Duminecă n'a sĕvêrşit liturgia, cu 14 ḑile arest a fost pedepsit (29 Iuniu 1816). — Astăḑi în câte biserici nu se face liturgia în multe Dumineci, ba cunosc un cas concret, când în ḑiua de Schimbarea la faţă în a. c. preotul n'a făcut nici liturgia nici slujba de mulţămită pentru Majestatea Sa, căci s'a grăbit a face o escursiune de plăcere. Alţii earăşi din diferite cause şi afaceri nu ţin slujbe regulate, ear' cuvêntul lui Dumneḑeu în puţine biserici va resuná din când în când, ear' în cele mai multe nici de cum.

De când deci mai marii bisericeşti au început a mai slăbí din controla de lipsă asupra activităţii şi purtărei preoţimei, de când nu se mai ţine regulat slujba în toată ḑiua la biserică, ca aşa sĕ se dedee pruncii de mici a cercetá biserica, de când nu se mai ţine catechisaţiune cu adulţii în Dumineci şi sĕrbatori d. e., de când de la cei ce se căsătoresc nu se mai cere neîncungiurat de lipsă cunoaşterea rugăciunilor — de atunci a început a slabí şi religiositatea, de atunci datinele noastre bisericeşti devin mai desconsiderate.

Oare sĕ nu mai corĕspundă cu timpul modern acele rênduieli, cari cu atâta asprime s'au observat în timpurile mai vechi? Oare sĕ nu fie mai mult de lipsă acestea şi în ḑiua de astăḑi? De nu vĕ veţi întoarce, — — ḑise Isus odinioară cătră poporul jidovesc — şi sĕ fiţi ca pruncii, nu veţi întrá întru împĕraţia lui Dumneḑeu. Ear' noi de nu ne vom întoarce la acelea rênduelí vechi, bune şi folositoare, vom merge repede spre demoralisare. Dacă în proporţiune cu cultura minţei nu vom cultivá şi simţul religios, vom creşte din copiii nostri tot atâţia anarchisti şi socialişti.

Noi preoţii însĕ de vrem sĕ fim adevĕraţi păstori sufleteşti, sĕ dovedim în faptă, că dacă posedem o cultură mai mare de cât preoţii din timpurile mai vechi, apoi în proporţiune cu cultura ce o avem s'a desvoltat în noi şi simţul religios. Şi numai dacă vrem, apoi putem sĕ fim la înălţimea chiămărei şi fără a fi de lipsă asemenea ordinaţiuni aspre ca cele amintite mai sus. *Sĕ nu ne tot lăudăm, că poporul e destul de tare în credinţă, că ţine mortiş la datinele bisericeşti, şi prin urmare n'avem sĕ fim îngrijiţi de soartea lui, ci sĕ desvoltăm o activitate mai mare, dacă vrem sĕ păstrăm şi sĕ ferim de stricăciune trunchiul încă sănĕtos al creştinătăţii.*

Am vĕdut cu plăcere, că protopresbiteiul Caransebeşului înţelegênd vocea bisericei, a archiereului, n'a pregetat a convocá pe preoţii sĕi . tractuali şi a se consulta asupra mijloacelor, prin cari sĕ lupte întru întărirea simţului religios, şi aşa ar fi bine sĕ facă toţi d. protopopi, — căci dacă spiritul de asociare a pătruns până chiar şi la stratele cele mai de jos ale societăţii omeneşti, de ce chiar la noi preoţii sĕ fie superfluu aşa ceva? la noi cari suntem numiţi lumina lumei? În aceste conferinţe am avè sĕ discutăm" simplu asupra mijloacelor şi modalităţii cum am putè lucrá mai bine, mai cu succes întru întărirea simţului religios şi întru susţinerea datinelor bisericeşti. Prin aceasta am dá dovadă, că am înţeles, am priceput vocea bisericei, vestită nouă prin rostul archiereilor noştri, şi nu vom lăsá, ca glasul lor sĕ rĕsune în pustie. *La lucru deci fraţi preoţi, că cu noi va fi Dumnedeu.* P.

Austro-Ungaria.

Un nou succes al Ungurilor. Când a apărut autograful monarchului despre denumirea lui *Goluchovsky*, acesta era numit ca *ministru* al casei împĕrăteşti. La timpul sĕu deputatul *Ugron* a interpelat pe ministrul-president Bánffy, că pe ce basă a contrasignat dînsul autograful respectiv, căci considerând tecstul autografului, acest oficiu este privat şi aparţinĕtoriu familiei domnitoare şi deoare-ce în lege nu se află nici o dispoziţiune asupra acestui post, cum de s'a pus în legătură cu oficiul ministrului comun de esterne? *Bánffy*, atunci n'a ştiut ce rĕspunde. Acum însĕ din autograful cel mai nou *Bánffy* rĕspunde prin fapt concret. Eată autograful:

Iubite conte Goluchowski! Mĕ simt îndemnat sĕ dispun, că minrstrul Meu de casă sĕ poarte de aici înainte titlul de „*Ministrul casei imperiale şi regale*“. Când îţi aduc aceste la cunoştinţă, te îndrumez totodată, sĕ aibi grijă, ca numirea aceasta sĕ fie întrebuinţată de aici încolo la actele respective şi că la numirea ministeriul ce-l conduci sĕ afle espresiunea corespundĕtoare. — Viena la 4 Octombre 1895. *Franz Joseph* m. p. *Goluchowski* m. p.

Cardinali noi. „Figaro“ confirmă ştirea că papa va creá în curênd mai mulţi cardinali. Candidaţi sunt nunţii papali din Paris, Madrid şi din Viena.

Străinătate.

Sêrbia şi evenimentele din Balcani. (Belgrad, 7 Octobre). Organul lui *Ristici*, „Srpska Zastava“ de aici dă espresiune convingerei, că în Sêrbia *e lipsă de o nouă formare de guvern.* Coroana s'a convins, că cu aşa numitele guverne neutrale nu poate guverná şi că trebue sĕ revină la guvernamentul de partid. Consecuenţa logică a acesteia însĕ e, că un asemenea guvern trebue sĕ aibă la spate o veritabilă majoritate. — La finea articolului scriitoriul lui (Ristici?) declară, că stările ce domnesc în Balcani sunt de aşa, în cât inspiră convingerea, că în preajma gerului de earnă deocamdată nu vor eşi din cadrele de până acum, dar' *la primăvară va urmá de sigur marea conflagraţiunea.*

Evenimentele din Constantinopol. (Conssantinopol, 7 Octobre). Eri într'amiadi se aflau în biserica s. Treimi din Pera cam 1200 de refugiaţi, în biserica s. George din Galata 500 şi în catedrala de la poarta Kum 600. Noii refugiaţi vestesc despre noue atrocităţi, cari însĕ până acum nu s'au confirmat. Agitaţiunea e mare încă şi în poporaţiunea armeană şi în cea mohamedană.

În sferele poliţieneşti se svoneşte, că *partidul turcilor tineri sprigineşte pe sub ascuns mişcarea armenilor.* Fapt e, că mai mulţi membri cunoscuţi ai acestui partid sunt deţinuţi pentru machinaţiuni de lesa majestate. Între acestia se află şi un imam, care în moşeia Sulejman a criticat aspru ordinea actuală şi a pretins întroducerea constituţiunei lui *Midhat.*

Ştirile sosite din regiunile locuite de armeni vestesc în general linişte; numai în puţine locuri se observă efectul evenimentelor sângeroase din Constantinopol. Astfeliu în satul Maras *fanaticii turci au sugrumat pe doi preoţi armeni şi li-au tuns barbele*, ceea-ce pentru preoţii armeni e cea mai mare desonorare.

În locul *ministrului de esterne* de până acum, a lui Turkhan paşa, e denumit fostul sĕu antecesor *Said* paşa.

Oposiţiunea italiană în acţiune. (Roma, 7 Octobre). Oposiţiunea italiană a eşit dejá din reserva ce şi-o impusese pe timpul festivităţilor arangiate din incidentul jubileului de 25 ani al „Italiei Unite“. Presa ei se îndreaptă earăşi cu vehemente atacuri contra guvernului şi desvĕleşte ranele de cari Italia sângeră. Mai ales trei neajunsuri sulevează oposiţiunea, cari pretind grabnică sanare, a nume: siguranţa publică, agrarismul şi miseria din Sicilia şi Sardinia. — Se svoneşte, că guvernul are de gând sĕ presinte camerei projecte de lege pentru sanarea acestora încă în decursul lunei Novembre.

Armata Greciei. (Athena, 6 Octobre.) Consiliul de miniştri s'a ocupat în detaiu cu starea marinei de rĕsboiu şi a esmis o comisiune de esperţi sub presidenţa ministrului de marină *Levidis*, ca sĕ cerceteze minuţios vasele de rĕsboiu şi sĕ dispună cele de lipsă pentru aducerea lor în stare folosibilă. Şi în ministeriul de rĕsboiu se observă activitate febrilă.

Călĕtoria profesorului Weigand.

În Valea-Almăjului.

—, 30 Septembre n.

După-ce a plecat de la Ogradina cu trăsura de-alungul Dunării pe la Bĕrsasca, Moldova (Boşneag) şi Sasca, — Mercuri în 25 Septembre a ajuns în Şopotu-nou (Buceava) unde, durere, nici de mâncare n'a căpĕtat la birt. Câteva notiţe filologice totuşi şi-a luat. — În de seară ajungênd în Dalboşeţi s'a întreţinut câtva timp numai cu deşteptul locuitoriu *Popistaşi*, de la care a cules multe la hotelul Ienea. . . Popistaşi i-a povestit şi altele „cu ochii scăldaţi în lacrĕmi“. — La 9 oare seara a ajuns cu drăgălaşa-i soţiă în Bozoviciu la casina română, unde ca de comun erá o parte din inteligenţa Bozoviciului. Fiind din partea acestora salutaţi au fost învitaţi şi conduşi de Dl *Mileticiu*, ai cărui oaspeţi au fost cele 4 dile petrecute în Almăj. — Joi după amiadi însoţiţi de afabila Doamnă Mileticiu au mers la *Şopotul-vechiu*, fiind nedeiă, — savantul profesor a scrutat matriculele în casa preotului Chimbir, ai cărui oaspeţi au fost, după aceea s'au dus la joc conversând cu mai mulţi flăcăi; ear' stimabila Doamnă însoţită de Doamnele Mileticiu şi Calinescu au asistat la Vecernie. După apusul searelui a sosit şi părintele D. *Bogoeviciu* din *Lăpuşnic*, spre întimpinarea oaspeţilor, despre a căror sosire primise ştire espresă, şi după o convorbire cu acesta au plecat ear' la Bozoviciu.

Vineri la 8 oare a. m. a plecat la Prigor Borloveniu-vechiu, Pătaşi şi Prilipeţi, însoţit de părintele Bogoeviciu după conţelegerea avută în Şopotul-vechiu. Avisat n'a putut fi nimeni afară de părintele *Blidariu* din Prilipeţi, cu care doriá sĕ vorbiască, ca unchiu cunoscut al energicului român Dr. *Popoviciu*, advocat în Orşova. În Prigor a fost condus la părintele Iosif *Câmpianu*, unde a cules unele cântece populare şi alte notiţe de dialect de la două neveste.

La 1 oară a ajuns la Borloveniu-vechiu, unde cu învĕţătoriul Boldea şi încă un moşneag a conversat şi şi-a luat notiţele necesare în casa ospĕtariului Brancoveanu, unde a şi prândit.

Plecat de ací prin Pătaşi, nefiind preotul a casă, la 4 oare au ajuns la părintele Blidariu în Prilipeţi, pe care găsindu-l singur şi după o conversare de câteva minute, însoţit de acesta şi de tovarăşul de călătorie D. Bogoeviciu, au mers la onorabila familiă *Osiecky*, unde de la un moşneag şi-a luat notiţe, şi după-ce cu amabila Doamnă Osiecky au conversat mult în limba grecească, bulgară şi francesă, la o cafea turcească; — la 7 oare au ajuns în Bozoviciu.

La cină a fost la familia *Brînzeiu*, împreună cu st. Doamnă, Dimitrie Mileticiu şi preotul Bogoeviciu. Din limbagiul original al bĕtrânului preot a cules multe.

Pe mânedi, Sâmbătă, a mers la *Rudăria* şi *Bănia*. Preotul Bogoeviciu, care i-a fost „mâna dreaptă“ n'aveá sĕ lipsiască. Ajungênd la 10 oare în Rudăria la preotul Iacob *Sîrbu*, au cercetat matriculele bisericei, luându-şi notiţă despre numele familiei „Haramuz“ etc.

Ajunşi la 1 oară d. a. în Bănia au mers mai întâiu în spaţioasa biserică, plăcêndu-i mult atât pardoseala cât şi zugrăvirea la carea tocmai lucrează pictorul român Haşca. De ací la vechia familiă preoţească Bogoeviciu, şi onorabila familiă Ienchi, unde au fost aşteptaţi cu prândul. La dispoziţiune i-s'a pus Petru Ciuta (mosor), de la care încă a luat notiţe din dialectul bănienilor. În privinţa acestui dialect, ceva esceptional de celelalte dialecte, prea interesante i-a fost cele primite de la părintele Bogoeviciu despre verbele: *caută=captă, laudă=labdă,* şi substantivele: *laptă=lautā, lăptaşi=lăutaşi* etc., usitate numai în Bănia.

De la acesta a primit şi un Molitfelnic vechiu slovean, dar' ros de „hîrţi“*).

La 7 oare seara a ajuns la Bozoviciu, unde în casina română şi-a luat multe notiţe şi chiar esplicaţiuni cu deosebire de la Dl Máhr, jude regesc, preoţii Brînzeiu, Bogoeviciu, teologul absolut Isidor Saberca şi Mileticiu.

Duminecă dimineaţa i-s'a pus la dispoziţiune bĕtrânul *Efta Oprea* (năsdrăvânu) şi doi tineri de la cari a cules multe poesíi şi notiţe de dialect.

Octogenariul sau nonogenariul moş a dat în onoarea noilor oaspeţi un prând în cafana Străin.

Luni dimineaţa la 7 oare plecând spre Oraviţa şi-a luat rĕmas bun mulţămind pentru buna primire.

Dr. Weigand în cele politice, despre cari se vede că e foarte orientat şi le ştie, nu numai nu se amestecă, dar' nici nu se demite.

E om afabil în toate privinţele — şi filo-român. *X.*

*) şoareci

În Alibunar.

Savantul profesor Dr. Weigand cu amabila sa soţie în 4 Octobre cu trenul de seara a sosit fără veste în Alibunar însoţit de dl advocat Dr. Olteanu din Vĕrşeţ. A fost primit cu multă bucurie la locuinţa binemeritatului preot Nicolae Popoviciu, unde luând cina s'a întreţinut asupra mai multor cestiuni limbistice. Preste noapte s'a retras cu amabila sa soţie la învĕţătoriul Teodor Petrişor, care li-a pus la dispoziţiune odaia sa de dormit arangiată în stil antic-german. Dimineaţă a luat dejunul la învĕţătoriul, apoi şi-a făcut studiul predilect cu octogenariul Damian Roşul din loc. Sub durata studiului doamna a scris o epistolă lungă mamei sale. După aceea a cercetat o casă ţĕrănească, apoi la 10 oare a plecat cu trenul la Petrovoselo, de unde se va reîntoarce la Vĕrşeţ.

Corespondentul.

Momiţi.

— *Cestiunea preparandilor din Arad.* —

Timişoara, 8 Octobre n,

Când am luat prima notiţă despre desertarea elevilor pedagogi de la preparandia română din Arad am cerut clarificarea cestiunei şi mai ales am cerut sĕ se declare direcţiunea institutului pedagogic şi a alumneului român. Până acum însĕ s'a tot scris câte o notiţă prin diare; dar' cei mai competenţi *tac.* Oare sĕ fie ceva la mijloc? Noi audim de la oameni, cari stau aproape de forurile noastre mai înalte din Arad, că *nu* numai *momelile* ar fi contribuit la desertarea condamnabilă a acelor alumni. Se dice, că alumnii pe lângă foame trebuiau sĕ sufere şi un tractament nu chiar plăcut. Noi nu ştim, nu putem ştí ce e adevĕrat şi ce nu. De la prima ştire am condamnat şi condamnăm paşul alumnilor desertori, dar' nu putem trece aşa uşor preste acest cas, căci ni-se pare simptomatic, şi am dorí în interesul causei române, ca el sĕ fie cunoscut în toate fasele sale. Dacă suntem şi noi de vină, sĕ se ştie, sĕ cunoaştem rĕul, căci altfel cum s'ar putè prevení atari neplăceri primejdioase pentru viitoriu? Noi credem, că preste acest cas nu se poate trece cu frasa obicinuită: „Renegaţii, pĕcătoşii, însemnaţi-vĕ numele lor!“ Noi nu ne putem permite lucsul de a tot dá la renegaţi, chiar şi din generaţia tineră a învĕţătorimei, de care aşa mare lipsă avem.

De aceea cerem încă odată clarificare! Până atunci mai publicăm următoarele două scrisori ce ni-s'au trimis:

Arad, la 6 Oct. 1895 st. n.

Onorată Redacțiune!

De oare-ce aproape întreagă presa română s'a ocupat cu preparandii români cari au trecut la preparandia de stat de aici, vin și eu sĕ arĕt On. p. rom. că ce fel de oameni sunt acei — renegați.

Din originalul ce-'l pun On. Redacțiuni la disposiție se va convinge fie-care dintrĕ On. cetirori și se va convinge națiunea întreagă și se va ferí de acesti — rĕtăciți.

Domnia-lor — după-cum am înțeles — au încercat și vor încercá și deací 'nainte sĕ se scuze înaintea națiunei, și tocmai aceasta împregiurare mĕ îndeamnă sĕ lămuresc causa, pentru-că ca coleg aproape cu toții am pĕtruns sufletul lor și de aceea dic: sĕ nu mai avem încredere în ei!

Eată originalul, prin care ei multămesc Insp. de școale maghiare pentru favorul ce li-a făcut.

„Nagyságos Tanfelügyelő!

Alulirottak mély alázattal jövünk Nagyságodhoz, hogy megbocsásson az eddigi tudatlankozókat, azaz nem köszöntük meg a jó haza érzelmű kegyelmességet melylyel fáradozott végettünk, hogy jó honpolgárok lehessünk, csakis Nagyságod pártfogását köszönhetjük. Hála Istennek, hogy az állam kenyerĕhez jutottunk és az Isten megsegítsen hogy a mondatunknak megbirjuk".*)

Cu românească dragoste!

Iosif Stanca,
preparand.

*) Dacă domnii acestia și în sentimente sunt tot așa de maghiari, ca în limbă, apoi nu ne temem ca sĕ vor renegá. Red. „Dreptățeiˮ.

Arad, 6 Octobre n.

Onorată Redacțiune!

În urma celor publicate în diarele noastre despre trecerea mai multor preparandi de la preparandia română din Arad la cea de stat, ca unul, care încă m'am simțit nedreptățit, vin a 'mi espune causele, cari m'au îndemnat a părăsí preparandia română.

Pre cum ceialalți colegi ai mei, așa și eu am părăsit preparandia română mai ales din causa sĕrăciei. De și am fost student eminent, pe lângă toată sĕrăcia mea nu am fost primit în alumneu cu cuartirul, pre cum n'a fost nici colegul meu T. Otlăcan, de asemenea student eminent; ear' alții de și studenți slabi, unii chiar fii de preoți, au fost primiți gratuit în alumneu. La preparandia de stat ni-se dă vipt bun și locuință gratuit, ba unora și cărți. Până când cei-ce ajung cu mare greutate în alumneul român, trăiesc ca vai de ei, rabdă chiar foame!

Altă causă a trecerii mele este și următoriul cas: Fiind eu înaintat în etate și având și testimoniu bun, am recurs și venerabilul consistoriu mi-a conces a face esamen privat de pe cursul al II-lea la începutul acestui an școlastic. M'am și presentat la esamen pregătit din toate studiile, dar' abia am fost esaminat din psichologie și Dl director mĕ respinge, fără a mĕ mai esaminá din celelalte studii. Observ, că din toate celelalte studii am fost bine pregătit; dar' că psichologia sĕ o învețe cineva pe *eminență* pe cale privată și încă într'o vacanță, este aproape cu neputință. M'am rugat, sĕ fiu ascultat și din celelalte studii, ear' pentru psichologie sĕ mi-se dee un termin nou, de și atunci o știam barem pe un suficient. Dar' în zadar!

Toate acestea m'au necăjit foarte și m'au îndemnat la pasul, făcut de alți colegi mai 'nainte.

Cu domnii profesori n'am avut nici când oare-care conflict sau neînțelegere, din contră am fost tractat cât se poate mai părintește.

Rugând pe Onorata Redacțiune a publicá aceasta epistolă cât mai curĕnd, sunt

Cu toată stima

Ioan Hălmăgian,
prep. c. II.

Cronică.

Timișoara, 8 Octobre n.

Societatea archeologilor din Ungaria sudică și-a ținut eri ședința generală. Între alte lucruri ședința a hotărît cumpĕrarea colecțiunei numismatice rĕmasă de Ormós Zsigmond. Societatea a admis suma cumpĕrărei până la 4500 fl. Aceasta colecțiune erá odată vorbă sĕ o cumpĕre un român din regat.

Necrolog. Primim următoriul anunț: Rosalia Muțu, după un morb scurt dar' grav, împărtășită fiind cu sântele taine, și-a dat nobilul suflet în mânele creatoriului eri Luni în 7 Octobre n., la oarele 11 din noapte, în etate de 22 ani. — Rĕmășitele pământești ale defunctei se vor aședá spre eternă odihnă mâne Mercuri în 9 Octobre n. la 3 oare p. m. după ritul gr. or. rom. în cimiteriul din Maierile Timișoarei. — Pe reposata o deplâng: Sofia Muțu ca mamă, Elena, Sofia și Ana ca surori; Petru, Constantin, Alexandru și George, ca frați; Nicolau Crișmariu și D. Adam, preoți ca cumnați; Marina și Liubița Muțu, ca cumnate; Livia Muțu, Valeriu Muțu și Octavian Crișmariu ca nepoți precum și alte numĕroase rudenii.

Cum se esecută legile cele noue? Ni-se scrie din *Liget*, că la 6 a. l. c. s'a întâmplat acolo primul cas de botez în era cea nouă. Erá nu prunc de religiunea gr. or. Părinții l'au adus la biserică și părintele Nicolae *Gorcea* l'a botezat pe numele *Ioan*. Moașa s'a dus apoi la purtătoriul de matriculă, notariul Gálfi István, un secuiu calvin, și a presentat o ședulă pre care erá scris numele nou născutului, voind sĕ-l inștiințeze după cum cere legea. Dar' ce face matriculantul fălos? A pretins sĕ vină inaintea lui nănașul, crîsnicul, preotul și moașa cu copilul, ba chiar și matricula bisericească a comandat'o la sine. Cei chiamați s'au dus toți, chiar și preotul, care se vede că nu cunoaște încă legea, ca și notariul. Matriculantul a întrodus apoi pe băiat în condica civilă, rebotezându-l *„János"*. Toți oamenii s'au scandalisat de purtarea notariului, care și-a început cariera printr'o *încălcare a legii*, pre cum și de a preotului, care s'a arĕtat așa de slab în apĕrarea dreptului sĕu și al credincioșilor sĕi.

La seminariul teologic archidiecesan din Blaș anul școlastic s'a început în 3 Octombre cu invocarea Spiritului Sfînt și celebrarea Sfintei Liturgii solemne. După S. Liturgie a urmat cea dintâiu din esortațiunile spirituale. Atât la esortațiunea primă, cât și la celelalte două a fost de față și Escelența Sa I. P. S. D. Metropolit. Vineri după amiadi toți alumnii s'au mărturisit, ear' Sâmbătă dimineața au primit s. Cuminecătură în biserica catedrală. — Pentru anul școlastic 1895—96 sunt înscriși la facultatea teologică 49 ascultători, anume 45 din archidiecesă, ear' 4 din diecesa Lugoșului. În anul școlastic 1895—96 se propun la facultatea teologică următoarele studii: 1. Întroducerea generală în S. Scriptură și specială în L. N. și Ermeneutica biblică, Istoria Revelațiunii L. N. și Esegesa în L. N. 2. Teologia dogmatică specială. 3. Teologia pastorală și Pedagogia. 4. Istoria bisericească universală și Istoria particulară a bisericii românești unite. 5. Cantul, Ritul și Tipicul Bisericii orientale. 6. Medicina pastorală.

Directoriul pentru administrarea fundațiunei Șulutane, după cum cetim în *„Unirea"*, este convocat la ședințele, ce se vor ține în Blașiu din 8—10 a. c. Dintrĕ bărbații ilustri gr. catolici, cari fac parte din aceasta corporațiune, până acum au sosit în Blașiu Ilustritatea Sa Iosif Hossu, vicepresident la înalta curte de comptabilitatea statului din Budapesta, și S. D. Georgiu Pop, director finanțiar în Nyiregyháza.

Din societăți.

Societatea pentru fond de teatru român va ținé adunarea sa generală de ĕstimp în Brașov la 26 și 27 Octobre n. 1895, cu următoriul program:

I

Diua primă, 26 Octobre.

1. Președintele va deschide adunarea generală la 10 oare a. m.
2. Se aleg 2 notari pentru ședințele adunării.
3. Secretariul va ceti raportul comitetului societății asupra lucrării sale începută de la adunarea din urmă.
4. Se alege o comisiune de 5 membri pentru propuneri și raportul comitetului i-se predă spre esaminare.
5. Cassariul societății va cetí raportul despre starea cassei cu sporiul de la ultima adunare încoaci și preste tot despre averea societății.
6. Se va alege o comisiune de 5 membri pentru esaminarea raportului cassariului.
7. Se va alege o comisiune de 5 membri cari în înțelesul §. 4 din statutele societății vor câștigá membri fundatori, ordinari și ajutători pentru societate.
8. Se vor cetí discursuri corĕspundĕtoare scopului societății sau de altă materie literară, ce sunt de a se insinuá președintelui înainte de adunare.
9. Președintele închide ședința.

II

Diua a doua, 27 Octobre.

1. Președintele deschide ședința și protocolul ședinței precedente se va cetí și autenticá.
2. Raportul comisiunii pentru câștigarea membrilor noi.
3. Raportul comisiunii asupra socoților cassariului.
4. Raportul comisiunii asupra raportului comitetului societății și insinuarea altor propuneri în interesul fondului.
5. Alegerea comitetului central pe 3 ani.
6. Se va decide locul și diua adunării generale pentru anul 1896.
7. Se va alege o comisiune de 3 membri pentru autenticarea protocolului din ședința a doua.
8. Președintele va închide adunarea.

Din ședința comitetului societății ținută în 30 Septembre 1895.

Budapesta la 30 Septembre 1895.

Hosszu, președinte. — *Pavel Boldea,* secretar interimal.

Literatură, artă și știință.

Familia, foaiă beletristică-socială-literară. Ese în fie-care Duminecă sub direcțiunea lui Iosif Vulcan la Oradea-mare. Numĕrul 39 al anului XXXI are următoriul sumariu: Dimitrie Cichindeal (Date noue despre vieața și activitatea lui), de Iosif Vulcan. — Din lacrĕmi (poesie), de Radu D. Rosetti. — Rĕspuns la cele ce spun dușmanii femeilor (încheiare), de Elena Voronca. — Un voinic (poesie), de Elena din Ardeal. — Cugetări. — Frumoasa satului (schiță), de Ivring. — Ilustrațiuni: Dimitrie Cichindeal. — Amor cavaleresc în Spania.

Dieta de la Budapesta.

Casa magnaților.

Luni s'a desbătut în comisiuni asupra nunțiului camerei deputaților cu privire la paragrafii încă neprimiți din proiectul liberului esercițiu religionar. Comisiunile și de asta-dată au respins tecstul camerei deputaților și în locul lui au decis de a subșterne planului tot acei paragrafi, pe cari i-a subșternut odată din ședința de la 5 Maiu a. c.

Paragraful despre recepțiunea jidanilor l'au primit comisiunile. La paragrafii votați însĕ și de cameră au făcut unele modificări. Obligămĕntul de spese culturale, adecă față de parochul sĕu părăsit, s'a ridicat de la trei la cinci ani.

Servițiul telefonic.

Budapesta, 8 Octobre.

Crisă de cabinet în România.

În București se vorbește, după cum se telegrafează de acolo, despre erumperea iminentă a unei crise de cabinet. Fracțiunea junimistă a guvernului, domnii ministri *Carp, Marghiloman* și *Ghermani* și-au dat dimisiunea. Despre abdicerea lui Carp se vorbiá dejă și mai de mult, se sperá însĕ că-l vor puté remania. În ultimul consiliu de ministri ținut la Sinaia sub presidiul regelui, *Carp* a motivat de nou retragerea junimiștilor și persistă pe lângă propusul sĕu. Regele a chiămat la sine pe generalul *Manu*, președintele camerei, și s'a sfătuit cu el ce ar fi de făcut. Se dice, că regele ar fi declarat lui *Manu*, că va silí pe Lascar *Catargiu* sĕ presenteze abdicerea întregului cabinet, pentru că un guvern compus numai din conservatori nu ar puté sĕ țină ecuilibrul, care e necesar pentru o desvoltare normală.

Lui „Pol. Cor." i-se telegrafează, că *Manu* va fi încredințat cu formarea noului cabinet, ceea-ce va urmá după finirea manevrelor. *Manu* probabil că va face fusiune cu aderenții lui *Cantacuzino*.

„P. Ll." de adi se ocupă în primarticol cu aceasta crisă.

Turburări rusești în România.

În ultimul consiliu de ministri — scrie M. Hirl." — ministrul Carp a cetit o scrisoare a procurorului din Tulcea, în care se refeează, că s'au aflat proclamațiuni cuprindĕtoare de idei panbulgariste. S'a dat de urma unei societăți secrete, constituită de pe timpul consulului rusesc *Celibidaki*, pentru a instigá pe Bulgarii din România.

Căsătoria civilă la români.

Foile de aici enarează cu multă indignare despre un cas de căsătorie civilă. Anume în comuna Moldova-nouă s'a făcut o căsătorie. Mirii la matriculantul civil s'au dus în haine de rĕnd; mirele cu o cămașă nelăută, cum umblă în toate dilele de lucru, ear' mireasa desculță. Inmediat după aceea s'au dus la biserică în hainele cele mai frumoase de sĕrbătoare.

Bursa de Budapesta din 5 Octombre 1895.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000 (sc. de d.)	5%	123.50
„ „ „ „ 10.000 . . . . „	4%	—.—
„ „ coroane ung. . . . . . „	4%	99.50
Obl. căilor fer. orient. 1876 . . . „	5%	126.75
„ „ „ de stat, 1889, aur. „	4½	129.—
„ „ „ „ „ „ arg. „	4½	101.75
Obl. cu premii ung., din 1870, 100 fl. buc. . .		140.50
„ „ „ „ „ „ 50 „ „ . . .		140.—
Obl. de desdaun. regal., am., ung. (sc. de d.)	4½%	100.75
„ „ „ „ croate . . „	4½%	102.50
Bonuri rur. ung. . . . . „	4%	96.25
„ „ croate . . . . . . „	4%	97.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	143.75
„ hipot. croate, 100	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni 100		—.—
Datoria de stat. com., hărtiă, Mai-Oct. . .	4 2/10	98.75
„ „ „ „ „ Febr.-Aug.	4 2/10%	98.75
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul. . .	4 2/10%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Nov. . .	4 2/10%	98.50
Renta de aur austr. (sc. de d)	4%	122.50
„ în coroane		98.50
Datoria de stat austr. 1854. 250 fl.	4%	149.—
„ „ „ „ 1860. 500 „	5%	147.50
„ „ „ „ 1860. 100 „	5%	158.25
„ „ „ „ 1864. 100 „		193.—
„ „ „ „ 1864. 50 „		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	4½%	100.10

Sorţuri private.

Împrumutul oraş. Viena din 1874, 100 . . .	174.50
Sorţuri din Buda 40	60.—
„ „ „ (st. austr.) 40	61.—
Sorturi reun. „Jó-sziv“ 2	3.30
„ „ „ (st. austr.) 5	3.50
„ crucea roşie 5	12.—
„ „ „ (st. austr.)	12.50
Obligaţiunile basilicei 5	9.75
„ „ (st. austr.)	10.25
„ crucea roşie italian. 25 lire . .	12.75
„ „ „ „ (st. austr.) .	13.—
Instit. de cred. austr. 100	198.—
Crucea roşie austr. 10	19.—
Sorţi Pálffy 40	59.20

Bance.

Banca anglo-austriacă 120	170.—
„ pe acţii Budapestană 100	129.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	98.—
„Hermes“ întreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumană 80	126.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu . . .	435.75
„ „ „ pe acţii Budast. 50	55.—
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Iuliu	351.50
„ industrială I ung. 150	197.—
„ „ şi comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu	112.50
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	116.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II emis. 15 Iuliu . . .	241.25
„ comercială ung. pestană 500	1132.—
„ com. şi industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt şi zarafiă ung. 400 K. . .	—.—
„ „ „ „ „ 15 Iuliu . . .	259.—
„ austro-ungară 600	1000.—
„ „Unio“ 200	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina“, inst. de econ 5%		100.76
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani		101.—
„ „ „ „ „ 5%		101.—
„ „ „ „ „ 5½%		100.50
„ de credit ardeleană 5%		101.—
„ „ „ „ 4½% 40 ani . . .		99.—
„ „ „ „ 4½% 50 ani . . .		98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%		102.25
„ „ „ „ „ 5½%		—.—
„ „ „ „ „ 6%		—.—
„ „ „ „ „ 4½% em. VI. .		100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani . . .		—.—
„ „ „ „ 106 5% 40 ani		—.—
„ „ „ „ III emis 5%		102.25
„ „ „ „ IV emis. 4½% . . .		100.50
„ I. de credit din Timişoara 5% . . .		102.—
„ I. „ „ „ „ 4½% . .		99.50
Împrumut. băncii ung. hipotec. 4%		128.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	122.—
„ cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	40.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.)	3%	40.75
„ soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	140.—

Moneda.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.9^{5}
„ „ „ „ verig.	5.9^{2}
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.9^{3}
„ de 20 franci	9.9^{3}
20 marce	12.25
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	—.—
100 marce germ. în papir	61.25
„ „ „ de bancă pr. 31 Iuniu . .	—.—

Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.

De la 5 Octombre 1895.

După notările societăţii „Lloyd“ din Timişoara.

Grâu, greutatea cualit. 78 chil. per 100 chil.	5.85—5.90
Grâu, greutatea cualit. 79 chil. per 100 chil.	5.90—5.95
Sĕcară, greutatea cualit. per 100 chil.	4.60—4.70
Orz, greutatea cualit. per 100 chil.	6.00—6.10
Ovĕs, vânturat per 100 chil.	6.40—6.50
Cucuruz, nou per 100 chil.	5.70—5.75

Têrgul de producte pe termin.

Grâu Sept.-Oct. . . în bani per 100 kgr.	6.69	şi	6.71
Grâu la Mart.-Apr. „ „ „ „ „	7.05	şi	7.06
Grâu Maiu-Iuniu . „ „ „ „ „	—.—	şi	—.—
Sĕcară la Sept.-Oct. „ „ „ „ „	5.06	şi	5.07
Porumb Maiu-Iuniu „ „ „ „ „	6.13	şi	5.15
Porumb Iul.-Aug. . „ „ „ „ „	5.07	şi	5.09
Porumb Aug.-Sept. „ „ „ „ „	5.08	şi	5.10
Ovĕs la Sept.-Oct. „ „ „ „ „	5.87	şi	5.89
Ovĕs la Mart.-April „ „ „ „ „	—.—	şi	—.—
Rapiţă Aug.-Sept. . „ „ „ „ „	9.45	şi	9.50

Têrgul de producte diverse.

(Preţul per 100 kilograme.)

Specia	Cursul Bani	Cursul Marfa
Semênţă de trifoiu luţernă ung. nouă .	52.—	56.—
Semênţă de trifoiu roşiă nouă	62.—	67.—
Oleiu de morcovi duplu rafinat	28.—	29.—
Turte de oleiu Rapiţă	5.—	5.25
Unsoare de porc, pestană	48.—	48.50
Unsoare de porc din provinciă	—.—	—.—
Clisă nouă, uscată la aer, I-a	—.—	—.—
Clisă de masă, 4 rude	43.50	44.—
Clisă de masă, 3 rude	46.50	47.—
Clisă afumată	48.50	49.—
Sĕu sêmburos	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, cual. uscit.	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 100 drb . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 85 drb . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, drb . .	—.—	—.—
cu termin per 50 0kgr. în saci, 100 drb	10.75	11.25
cu termin per 500 kgr. în saci.	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb	16.25	16.70
cu termin per 500 kgr. în saci,	9.75	10.—
cu termin per 500 kgr. în saci, 100 drb	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb	16.25	16.50
Lecuar de prune slavon	11.50	12.50
Lecuar de prune sêrbesc	10.50	11.—
cu termin slavon	13.75	14.—
cu termin sêrbesc	12.75	13.—
Miere brută	—.—	—.—
Miere galbină, destilată	32.—	33.—
Ceară din Rosenau	152.—	155.—
Ceară slavonă	—.—	—.—

Têrgul de producte din Budapesta.

(Preţurile de la 5 Octombre 1895.)

Specia	Cualitatea	Preţul per 100 kgr. de la	până	Cualitatea	Preţul per 100 kgr. de la	până
Grâu Bănaţan vechiu . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bănaţan „ . .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bănaţan „ . .	78	6.60	6.65	79	6.70	6.75
Grâu Bănaţan „ . .	80	6.75	6.80	81	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „ . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „ . .	76	—.—	—.—	77	6.55	6.60
Grâu de la Tisa „ . .	78	6.75	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Tisa „ . .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ reserv	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ „	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bpestan „ „	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu Bpestan „ „	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de la Alba „ . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Alba „ . .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu de la Alba „ . .	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Alba „ . .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de Bacica „ . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de Bacica „ . .	76	—.—	—.—	77	6.60	6.65
Grâu de Bacica „ . .	78	6.70	6.75	79	6.80	6.85
Grâu de Bacica „ . .	80	6.85	6.90	81	—.—	—.—
Secară nouă, pr. .	70—72	5.05	5.10	—	—	—
Orz nou	60—62	—.—	—.—	de nutreţiu		
Orz nou	62—64	—.—	—.—	de vinars		
Orz nou	64—66	—.—	—.—	de bere		
Ovĕs vechiu	39—41	6.85	7.20	—	—	—
Ovĕs nou	39—41	—.—	—.—	—	—	—
Porumb vechiu	75	5.05	5.10	străin		
Porumb nou	73	4.75	4.80	—	—	—
Porumb vechiu	—	—.—	—.—	Bănăţan		
Porumb nou	—	—.—	—.—	—	—	—
Rapiţă nouă	—	—.—	—.—	Bănăţan		
Hirişcă vechiă	—	—.—	—.—	—	—	—

Bursa din Bucuresci 19 Sept. (1. Oct.) 1895.

Efecte	Dobânda	Scadenţa cupoanelor	Oferite cu bani gata
Împrumuturi de stat Române			
Rentă perpetuă	5%	Apr.—Oct.	101½
„ amortisabilă	5%	Apr.—Oct.	98
„ „ din 1892	5%	Ian. Iuliu	97½
„ „ „ 1893	5%	Ian. Iuliu	97
„ „ 32½ mil.	4%	Ian. Iuliu	83½
„ „ 50 mil. .	4%	Ian. Iuliu	84[illegible]
„ „ 274 mil.	4%	Ian. Iuliu	85
„ „ 45 mil.	4%	Ian. Iuliu	85
Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung . . .	5%	Ian. Iuliu	—
Obl. de Stat (conv. rur.) . .	6%	Maiu Noemb.	101
„ casei pens. a 300 lei	10	Maiu Noemb.	278
Împrumuturi de oraşe			
Obl. ale com. Bucureşci 1893	5%	Ian. Iuliu	90
„ „ „ „ 1884	5%	Maiu Noemb.	—
„ „ „ „ 1888	5%	Iun.—Dec.	—
„ „ „ „ 1890	5%	Maiu Noemb.	88
Împrumuturi de societăţi			
Scris. func. rur.	5%	Ian. Iuliu	90[illegible]
„ „ urb. Bucureşci .	7%	Ian. Iuliu	—
„ „ „ „ . .	6%	Ian. Iuliu	101
„ „ „ „ . .	5%	Ian. Iuliu	85½
„ „ „ Iaşi	5%	Ian. Iuliu	77½
Obl. soc. de basalt	6%	Ian. Iuliu	—

Actiuni	Ultim. divid.	Valoarea nominală	
Banca naţ. a Rom.	86	500	1570
Soc. de asig. Dacia-Rom . .	35	200	130
„ „ „ Naţională . .	36	200	375
„ „ „ Patria	—	100	395
„ rom. de construcţiuni .	15	200	105
„ de basalt	30	250	117
„ pentru fabr. hârtiei . .	—	100	—

S'a tipărit în tipografia Heinrich Uhrmann în Timişoara.